



Írta:
Heinz Gstrein

Fordította:
Viz Péter

Zürich, 2009. Február 27.

CSI-Magyarország Alapítvány
1061-Budapest, Andrássy út 7.
Levél cím: 1242-Budapest, Pf 291
Tel / Fax: 06-28/440-656
Email: peter.viz@csi-magyarorszag.hu
Internet: www.csi-magyarorszag.hu
Internet: www.csi-schweiz.ch

Törökország: Keresztényellenes kirakatper

A török állam büntetőperben akarja kisajátítani a szír-ortodox Mor Gabriel kolostor tulajdonát. A tárgyalóteremből kiutasították a sajtó és az emberi jogi szervezetek képviselőit. A felhívásnak egyedül a Christian Solidarity International (CSI) keresztény emberi jogi szervezet nem tett eleget, munkatársai ezért tanúi voltak a kirakatperben elhangzó hamis állításoknak.

2009. február 11. (szerda): a kereszténység egyik ősi, ma is működő jelképe, a szír-ortodox Mor Gabriel kolostor elleni bírósági eljárást nem a fővárosban, Ankarában, hanem Délkelet-Törökország egyik félreeső helyén, Midyat városkában rendezték meg. Európai fül számára elképesztő vádak hangzanak el: a kolostort egy mecset alapjaira építették a 4. század közepén – évszázadokkal azelőtt, hogy az iszlám egyáltalán megjelent volna! A kolostor falain belül és kívül elterülő ugar tulajdonképpen az állam tulajdonát képező erdő, amelyet a szerzetesek jogtalanul elbirtokoltak. A nemzetközi figyelem következtében meglehetősen idegessé vált hatóságok már az első tárgyalási napon ki akarták zárni a teremből a jelenlévő újságírókat és megfigyelőket.

„Ki innen! – kiabál a török rendőr. És hogy nyomatékot adjon a parancsnak, megragadja a CSI munkatársának szédzsekijét. – Ha nem tűnnek el a teremből, azok a keresztények fognak pórul járni, akikért maguk idejöttek. Ne keressék a bajt” – könyörög a tolmácsnő.

A vita színhelye Midyat városka bírósági épülete, melynek kétemeletes rendőrkapitányságát nagyvonalúan „igazságügyi palotának” hívják. A bejárat fölött ez áll: „Az állam alapja az igazság.” Az idézet szerzője **Musztafa Kemal Atatürk**, a „törökök atyja”, a modern török köztársaság megteremtője.

Atatürk öröksége: rasszizmus és nacionalizmus

Atatürk átvette ugyan a svájci polgárjogot, hogy népét „Európa konformmá” tegye, ám a „modern” Törökország elsősorban fajgyűlöleten és nacionalizmuson alapul. A „törökök atyjának” diktatúráját brutális keresztényüldözés jellemezte.

A szégyenteljes eljárásnak otthont adó Midyat városka az 1920-as évek elején még keresztény település volt. Atatürk hatalomátvétele előtt 250.000 szír-ortodox hívő élt itt, köztük a svájci Keleti Misszióból származó katolikus és evangéliumi gyülekezetek családjai. **II. Abdül Hamid**, a „Piros” szultán kurdokból verbuvált Hamid Bandája már 1890-ben elkezdte kiirtani őket. 1915-1916 között az ifjútörökök tízezerrel hurcolták el és mészárolták le őket az örményekkel együtt. A túlélőkkel pedig a 20-ik század második felében lassan de biztosan leszámoltak Kemal késői utódai. A keresztény ingatlanok 95%-át

elkobozták. A szír-ortodox hívők többsége Svédországba, Svájcba, Hollandiába, Németországba és Ausztriába menekült. A szír-ortodox a világ egyik legősibb egyháza, és 37-ben jött létre Antióchiában (ma Antakya). Jelenleg is Jézus anyanyelvét az arámot beszélik. Az apostolok kora óta keresztény hegyvidéken kitartó hívők száma körülbelül 2.000. 1960-ban még mintegy 200.000 szír-ortodox keresztény élt Törökországban. A török kormány és a nacionalisták „a törökség létének veszélyeztetőit” látják bennük.

Az 1960-as katonai puccs óta Tur Abdin területén több mint 50 politikai gyilkosságot követtek el. Az áldozatok mindenkor keresztény polgármesterek, papok, tanárok és egyszerű földművesek. Közülük alig néhány elkövetőt fogtak el. A török igazságszolgáltatás a demokráciaellenes, parlamenten kívüli kemalisták támaszpontja, akik ma is Atatürk nacionalista ideológiáját követik. Élvezik a hadsereg, a rendőrség, a csendőrség és a titkosszolgálat (MIT) támogatását is. Az EU tagságra törekvő Törökországban törvény fölött áll a kemalista nacionalista ideológia. Ennek legújabb bizonyítéka a Mor Gabriel kolostor elleni kirakatper.

Hamis állítások

A Mor Gabriel kolostor a még Törökországban megmaradt ősi keresztény központok egyike. A virágzó keresztény oktatás nagy szerepet játszott abban, hogy az arám, Jézus anyanyelve, ma is létezik. A Mor Gabriel több mint 1600 éves történetével a világ egyik legősibb kolostora.

Az ingatag lábakon álló vád célja, hogy a területet végleg megtisztítsák a keresztényektől, és puszta turista látványossággá alakítsák. A kirakatperben kifogásolják a hittérítő tevékenységet, és olyan képtelenségeket állítanak, hogy például a 4. század közepén épült kolostor egy mecset alapjain áll. Ilyen alantas, átlátszó érvekkel próbálják megalapozni azt az elvárást, hogy a kolostort mecsetté „alakíthassák vissza”.

Három környékbeli kurd falu követeli, hogy a kolostor falain kívüli földterületet kobozzák el, és adják oda nekik.

Nemkívánatos külföldi megfigyelők

A CSI két munkatársat küldött a tárgyalásra. Egyikük **Heinz Gstrein**, a tekintélyes Neue Zürcher Zeitung (NZZ) svájci napilap és az „Echo der Zeit” (Radio DRS) volt munkatársa, aki jelenleg török vallásjogot oktat a bécsi egyetemen. A másik **Herbert Meier** ügyvéd, a CSI-Svájc elnöke. Bár az eljárás nyílt volt, a sajtó és emberi jogi szervezetek képviselőit nem engedték be a szándékosan választott túl kicsi terembe. Csak az Ankarába akkreditált finn, holland és svéd követségi diplomaták, valamint a norvég evangélikus egyház képviselői maradhattak, akiket védett a nemzetközi jog. A CSI megfigyelői azonban ellenálltak, és kijelentették: „Csak az erőszaknak engedünk. Vitessen ki minket innen, mert önszántunkból nem távoznak.”

Kamil bíró erre utólagosan engedélyt adott a maradásra, és alig hallhatóan, szinte suttogva megnyitotta a tárgyalást. Egyedül a falubeliek ügyvédje szórta szidalmait fennhangon vádbeszédében. A földművelésből származó hasznot „törökellenes” tevékenység (például szír, vagyis a „keresztény” arám nyelvű oktatás) finanszírozására fordítják – hangzott el többek között. A három polgármester dühödött arckifejezéssel, fintorogva méltatlankodott. A bíró azonban aggódó oldalpillantást vetett a hét nemzetközi megfigyelőre, mire a mérges polgármesterek mukkanni sem mertek.

Az elkobzás oka a kolostor körüli „erdő”

A kolostor két ügyvédje tárgyi bizonyítékokat nyújtott be, melyek igazolják, hogy az épületegyüttes körüli pusztaság időtlen idők óta a szerzetesek tulajdonában áll. Az ősi oszmán török birodalom nemcsak elismerte, de meg is erősítette és kibővítette ezeket a tulajdonjogokat. Kamil bíró átadta a dokumentumokat a török Földművelési Minisztériumnak átvizsgálásra. A következő tárgyalási napot március 4-re tűzték ki... A második fordulót is ugyanaz a bíró vezette. Ezúttal Midyat város pénzügyesei nyújtottak be panaszt. A kolostor falain kívül és belül lévő ugart „állami erdőségnek” (orman) nevezték, amelyet a szerzetesek jogtalanul elbirtokoltak. A török törvények értelmében erdőterület nem kerülhet magántulajdonba, mert ez kizárólag a pénzügyminisztériumot (hazine) illeti meg. A CSI képviselői a tárgyalás előtti napon tartott helyszíni szemlén saját szemükkel győződtek meg róla, hogy a Mor Gabriel kolostor és környéke nem erdő, hiszen ott egyetlen fa sem található. A talaj mindenütt köves, rossz minőségű, és megművelhetetlen, csupán elszáradt, csenevész bokrok nőnek rajta. Szó sincs itt erdőről. A bíró ennek ellenére elfogadta a város képviselőjének érveit. A kolostor is március 4-ig kapott haladékat, hogy fölkérjen egy botanikust, aki szakértőként igazolja, hogy a szúrós, örökzöld makkia bozót nem erdő. (Makkia: 1-3 méter magas, illóolajban gazdag örökzöld, szúrós, tüskés bozót, amely az aljnövényzet cserjéiből és a fák eltörpült példányaiból alakult ki.)

Az ügy polgári perből egy pillanat alatt büntetőjogi esetté változott. **Kyriakos Ergün**, a kolostor vagyongazdálkodója már farácsok mögött áll. Az államügyész „lázítással” vádolja, mivel a kolostort egy második, meglehetősen alacsony védőfállal vétette körül. Mégiscsak olyan területen vagyunk, amelyre a Kurd Munkáspárt (PKK) partizánjai és a fosztogató, törökökhöz húzó „polgárőrök” három éve újra lesújtottak. Kyriakos Ergün május 6-ig kapott haladékat, hogy falépítési tervének békés szándékát bizonyítsa.

A CSI továbbra is figyelemmel kíséri a keresztény Mor Gabriel kolostor elleni kirakatper alakulását.

CSI – keresztény emberi jogi szervezet a vallásszabadságért, hitük miatt üldözöttekért, szenvedő gyerekekért, és katasztrófaáldozatokért. Alapította 1977-ben Hans J. Stückelberger lelkész. A CSI jelenleg 11 országban rendelkezik képviseléssel. A zürichi központnak 18 munkatársa van.

Számlaszám: OTP Bank – 11707024-20452708

Ügyvezető igazgató: Viz Péter CSI-Magyarország